

Biotheek Netknipsels #99 – 10 februari 2005

Een overwegend Vlaamse Netknipsels deze week: bio was niet weg te slaan uit het nieuws. het begon met het persbericht van de Vlaamse Overheid over de 'stand van zaken biologische landbouw in Vlaanderen'. Met cijfers en tabellen over aantallen bioboeren en wisselende omzetten. En met ietwat voorbarige conclusies wat betreft de wens van de consument. En hoewel Belga een vrij evenwichtig persbericht opstelde met oog voor de aanwezige groei bij de supermarkten, namen de meeste kranten de negatieve teneur over. Maar we hebben het recht gezet - en De Standaard met ons. Fijn dat sommige kranten ook verder gaan dan cijfertjes noemen. Tenslotte praten we over levende mensen met plannen, initiatieven, oplossingen en soms teleurstellingen. Steeds een portret waard.

(Voor het volledige bericht van de overheid, zie:

<http://www2.vlaanderen.be/ned/sites/landbouw/nieuws/05/0204.html>).

Hartelijke groet,

Petra Tas

Projectcoördinator de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

„Consument niet oorzaak biokrimp"

Vraag naar bio blijft stijgen

Belg koopt bioproducten vooral bij grootwarenhuizen

Biohype blijft ondanks dalend aantal biolandbouwers

Effect dioxinecrisis op groei biolandbouw is uitgedoofd

Steeds minder bioboerderijen

Biobranche krimpt opnieuw

Opnieuw minder bio

Stagnatie biologische landbouw blijft voortduren

Bioboer geeft er de brui aan

Biokippen leggen bio-eitjes voor bio-ijsjes

DVD: Bladluizen en hun natuurlijke vijanden

INTERNATIONAAL

EU - "Vrijwel geen genvoedsel in Europese winkelrekken"

NL - Versexpresse levert biologisch fruit aan kinderdagverblijven

NL - Biologische bemestingstrategie op zand niet eenvoudig

NL - Aver Heino produceert verschillende soorten mest

NL - Mengen en verplaatsen van biggen geen probleem

NL - Verspreiding van salmonella in biovarkens bij beweiding

NL - BIO-SCOPE nieuwe opleiding Biologische Landbouw

VS - Feiten over de biologische groeiemarkt in de VS

NATIONAAL

„Consument niet oorzaak biokrimp“

Bioforum reageert op ontluisterende cijfers

Biologische landbouwproducten zijn nog steeds populair. Dat stelt het Bioforum, de koepelorganisatie van de biologische landbouw- en voedingssector. De organisatie reageert op het bericht dat de productie van biologische producten in Vlaanderen systematisch afneemt. Dat wijzen de cijfers van de Vlaamse landbouwadministratie uit (DS 8 februari). Maar de consumptie groeit nog wel, zo heeft het Bioforum vastgesteld.

De productie van biologische landbouwproductie daalde vorig jaar in Vlaanderen met 6,5 procent, zo stelde de Vlaamse landbouwadministratie vast. In een poging de dalende productie te verklaren, werd naar twee factoren verwezen: de tanende belangstelling van de consument en de moeilijkheden die de bioboeren ondervinden bij de afzet van hun spullen.

De eerste verklaring wordt nu door het Bioforum in vraag gesteld. De consumptie is vorig jaar juist gestegen, zo zou blijken uit de verkoopcijfers van de supermarktketens Delhaize en Colruyt. Bio-Planet, de gespecialiseerde biodochter van Colruyt, zou zelfs een stijging van 25 procent hebben opgetekend. Exacte cijfers, door onderzoeksbureau GfK verzameld in opdracht van de afzetorganisatie VLAM, worden binnen enkele weken verwacht.

Ook de Vlaamse landbouwadministratie maakte cijfers over de bio-omzet bekend, maar die zijn volgens het Bioforum niet volledig. Verwerkers die minder dan honderdduizend euro per jaar omzetten, worden niet meegeteld. Zij vertegenwoordigen in aantal een derde van de sector. Cijfers over 2003 wezen uit dat bioproducten goed zijn voor zo'n 2 procent van de totale voedingsconsumptie, zegt het Bioforum. De koepel stelt een nieuwe campagne in het vooruitzicht om het „positieve verhaal van bio“ te benadrukken.

Of de consumptie van bioproducten in de Vlaamse gezinnen nu al dan niet stijgt, heeft echter relatief weinig invloed op de positie van de bioboeren. Hun probleem is vooral dat ze moeten concurreren met buitenlandse boeren, die veel grootschaliger kunnen produceren. Voor supermarktketens, die het grootste afzetkanaal voor de biosector geworden zijn, is een productie van een zekere omvang en met een zekere regelmaat erg belangrijk. Op die manier kan het aanbod in de schappen constant blijven. De Vlaamse biosector is gewoon te klein om aan de verlangens van de grootdistributie tegemoet te komen.

Bron: De Standaard, 10/02/2005

Vraag naar bio blijft stijgen

Afgelopen vrijdag verspreidde de studiedienst van de Vlaamse landbouwadministratie AMS een persbericht met de cijfers van de biologische landbouw. De studiedienst stelde vast dat het areaal en het aantal bioboeren in 2003 weer is gedaald en noemde een dalende consumptie van bioproducten als mogelijke oorzaak. Zo verscheen het dan ook in de pers. BioForum, de koepelorganisatie voor de biologische landbouw- en voedingssector vindt die redenering voorbarig. Bovendien maakt de koepelorganisatie zich sterk dat de consumptie in 2004 licht gestegen is.

Omzetcijfers voor 2004 zijn nog niet gekend. Maar resultaten van supermarkten Colruyt en Delhaize bevestigen dat de consument wel degelijk bioproducten wil. In vergelijking met niet-bioproducten kent bio bij Colruyt bijvoorbeeld zelfs drie procent meer groei. Bovendien kent BIO-Planet een constante groei van 25 procent. Dat spreekt het besluit van AMS tegen.

Probleem is dat AMS te weinig gegevens heeft om een uitspraak te doen over de consumptie van bio. AMS maakte voor het eerst een schatting van de omzet van de biosector in 2003 op basis van gekende bio-omzetten van alle biologische marktdeelnemers in Vlaanderen. Maar die gegevens zijn onvolledig: van ruim één op drie geregistreerde verwerkers heeft AMS geen data omdat zij een bio-omzet hebben van minder dan 100.000 euro en geen precieze omzetgegevens hoeven aan te melden. Bovendien is de vergelijking met vorige jaren gebaseerd op schattingen omdat er nauwelijks gegevens voor handen zijn.

Een andere methode om het bio-omzetcijfer te bepalen, is de uitgaven bio van de gezinnen binnen hun totale uitgaven voeding berekenen. In opdracht van VLAM verricht het onderzoeksbureau GfK hierrond marktonderzoek aan de hand van een panel van gezinnen, die al hun uitgaven registreren. Het aandeel van bio binnen de uitgaven voeding werd in 2003 geraamd op 2%. De cijfers van 2004 zijn binnen enkele weken beschikbaar.

BioForum maakt zich sterk dat de consumptie in 2004 een lichte stijging heeft gekend, gezien de evoluties in de markt. Biobedrijven produceren op een milieuvriendelijke manier en hechten bijzonder veel belang aan gezonde, smakelijke producten. Dat valt in de smaak bij steeds meer consumenten. Met een nieuwe campagne in het voorjaar van 2005 zal de koepelorganisatie dat positieve verhaal van bio benadrukken.

Bron: Bioforum, 09/02/2005

Belg koopt bioproducten vooral bij grootwarenhuizen

De Belg doet iets meer dan de helft van zijn biologische vers aankopen in de grootdistributie. Dat blijkt uit de gegevens van GfK Panel Services Belgium. Op de tweede plaats komen de speciaalzaken, daarna volgen rechtstreekse verkoop bij de boer en verkoop op de markt. GfK Panel Services Belgium volgt permanent de gezins aankopen op voor VLAM, het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing. Drieduizend Belgische gezinnen noteren hiervoor dagelijks de aankopen voor hun thuisverbruik van verse producten.

In de periode oktober 2003 tot september 2004 besteedde de Belg 54% van zijn verse bio-aankopen bij grootwarenhuizen. Speciaalzaken vertegenwoordigden 25,2% van de omzet en verliezen wat terrein ten opzichte van de grootwarenhuizen. Rechtstreekse aankopen bij de producent blijven goed voor 8,9% van de omzet en het aandeel van de markt blijft stabiel rond 4,3%.

Bron: Vilt, 10/02/2005

Biohype blijft ondanks dalend aantal biolandbouwers

In 2004 telde Vlaanderen nog 231 biologische boerderijen, dat zijn er ruim 20 minder dan in 2001. Ook de biologisch bewerkte landbouwgrond daalde tot 0,5 procent van de totale Vlaamse landbouwoppervlakte. Toch blijkt de zogenaamde biohype nog niet helemaal te zijn uitgedoofd.

Uit een stand van zaken van de afdeling 'Monitoring en Studie' van de landbouwadministratie blijkt dat de dalende trend van de afgelopen drie jaar vooral te wijten zou zijn aan de stilgevallen vraag van de consument naar biovoeding. "Inzake de vraag van de consument is er niet echt sprake van een daling, eerder van een stagnatie", verduidelijkt Peter Haegeman van Fedis, de Belgische Federatie van Distributieondernemingen. "Dat komt vooral door de inspanningen die de 'gewone voedingsproducent' doet inzake voedselveiligheid na recente voedselcrissen zoals de dioxinecrisis. Er wordt bovendien ook meer gecommuniceerd over voedselveiligheid".

Volgens Fedis is er momenteel sprake van een soort inhaalbeweging van de niet-biologische voedingsproducenten. "Hoewel de expliciete vraag naar producten met een biolabel 'slabakt', bestaat er zeker een markt voor biologische producten", aldus nog Haegeman. "De uitdaging voor dergelijke supermarkten bestaat er nu alleen uit om een nieuwe invalshoek te zoeken om de meer 'biogevoelige klanten' aan te trekken".

Ook BELBIOR, de Vlaamse beroepsvereniging van biologische boeren, spreekt over een stagnatie inzake biologische productie. "Op het gebied van de vraag van de consument is er echter nog steeds sprake van een weliswaar trage groei", zegt Johan Broeckx, voorzitter van BELBIOR. Toch is er volgens Broeckx een concurrentieprobleem ten opzicht van het buitenland. "De Belgische overheid hanteert strengere normen inzake biologische voeding en beschikt ook over lagere budgetten. Dat maakt het binnenlandse bioproducenten niet echt makkelijker om het hoofd te bieden aan buitenlandse invoerders van biologische producten", aldus Broeckx.

Uit de stand van zaken blijkt voorts nog dat de supermarkten goed zijn voor 71 procent van de verkoop van biologische voeding. Ondervinden zij dan geen negatieve effecten van de dalende biotrend? Bij Bioplanet, de speciale biologische winkels van Colruyt, is er alvast geen dalende vraag van de consument. "Onlangs openden we een derde Bioplanet en we hebben nog plannen voor meerdere winkels", aldus Tony De Bock van Bioplanet. "Bij ons is een constante groei van 25 procent merkbaar. Het aantal klanten en de omzet gaan in stijgende lijn", aldus nog De Bock, die nog benadrukt dat er momenteel ook absoluut geen gebrek is aan bio-leveranciers uit zowel binnen- als buitenland. "Iedereen die in België iets betekent in de bio-industrie is bij ons vertegenwoordigd", luidt het voorts nog bij Bioplanet.

Ook bij Delhaize tenslotte is er sprake van een stagnatie bij de verkoop van bioprodukten. "Bij groenten en fruit mogen we zelfs nog van een stijgende vraag spreken", luidt het bij Delhaize.

Bron: Belga, geknipt uit: www.vilt.be, 08/02/2005

Effect dioxinecrisis op groei biolandbouw is uitgedoofd

Afwachten of sector dalende trend kan ombuigen

Vlaanderen telde in 2004 231 biologische boerderijen, ruim 20 minder dan in 2001. Het areaal biologisch bewerkte landbouwgrond viel terug op een schamele 0,5 procent van de totale Vlaamse landbouwoppervlakte. De doelstelling van 10 procent tegen 2010 is nog ver weg. De biohype, veroorzaakt door de dioxinecrisis in 1999, lijkt over. '2005 moet uitwijzen of de Vlaamse biolandbouw aan zijn plafond zit of opnieuw kan groeien', zegt Dirk Van Gijsegem van de Vlaamse landbouwadministratie.

De afdeling 'Monitoring en Studie' van de landbouwadministratie publiceerde een stand van zaken van de biologische landbouw in Vlaanderen. Basisprincipes van de biologische land- en tuinbouw zijn een ruime teeltwisseling, het gebruik van organische meststoffen en van natuurlijke bestrijdingsmiddelen. In de biologische veeteelt (voor vlees- en melkproductie) moet de boer huisvesting, fokkerij, voeding en verzorging aanpassen.

Het areaal biologische landbouw in Vlaanderen kende in de jaren negentig een spectaculaire groei (zie grafiek). Vooral na de dioxine- en de PCB-crisis schakelden steeds meer traditionele landbouwbedrijven over op biologische productiemethodes. Daarmee speelden ze in op de groeiende vraag van de consument naar biologische voeding. In juni 2000 stelde de toenmalige Vlaamse minister van Landbouw en Leefmilieu, Vera Dua (Groen!), nog een uitgebreid actieplan voor om de biologische landbouw een duw in de rug te geven. Er kwam een informatiecentrum voor biolandbouw, een grote mediacampagne (de 'Bio Bloss'), speciale cursussen voor kandidaat-bioboeren, hogere en sneller betaalde omschakelingspremies en twee

bioketenmanagers. Die laatste moeten vraag en aanbod van bioproducten meer op elkaar afstemmen.

Dua stelde als doelstelling dat in 2010 10 procent van het landbouwareaal biologisch moest worden bewerkt. Maar zelfs 1 procent bio-areaal is voorlopig nog niet gehaald. Na het recordjaar 2001 (4.026 hectare) zakte de biologisch bewerkte oppervlakte vorig jaar terug op 3.219 hectare of 0,5 procent van het totale landbouwareaal. Het aantal biobedrijven bedraagt nu 231, evenveel als in 2000.

Of de daling zich de volgende jaren doorzet, valt nog niet te zeggen. '2005 wordt veelbetekenend voor de evolutie van de Vlaamse biolandbouw', zegt Van Gijsegheem. Dit jaar moet blijken of het hervormde premiestelsel landbouwers kan overhalen voor bioteelt te kiezen en of de Vlaamse biolandbouw nog kan groeien.

Paul Verbeke, een van de twee bioketenmanagers, ziet zeker nog groei mogelijk in de biologische melkveehouderij. 'Bij sommige supermarkten is de vraag naar meer biologische melk groot', stelt Verbeke vast.

Opmerkelijk is dat vorig jaar 17 nieuwe biobedrijven startten, maar dat terzelfdertijd 19 er de brui aan gaven. 'Sommige landbouwbedrijven zijn misschien wat te snel en ondoordacht op de biotrein gesprongen', merkt Verbeke op. De omschakeling naar biologische teelten is niet eenvoudig en vergt veel kennis, controle en financiële inspanning. De omschakelingspremies verlichten dan wel een deel van die inspanning, 'maar het is fout te denken dat biolandbouw een goudmijn is'. 'Vergeet ook niet dat de hele landbouwsector in een crisis zit. Het is dus niet zo opmerkelijk dat de biolandbouw ook in de klappen deelt.'

De supermarkten zijn goed voor 71 procent van de verkoop van biologische voeding. Volgens de administratie moeten de bioketenmanagers hun acties daarop richten. Voorts heeft de sector nood aan minder versnippering en een coherenter beleid.

Bron: De tijd, 08/02/2005

Steeds minder bioboerderijen

Derde daling op rij

Het aantal biologische landbouwbedrijven in Vlaanderen daalde in 2004 tot 231. Ook de oppervlakte biologisch bewerkte landbouwgrond liep terug tot 3.219 hectare. Dat is amper 0,5 procent van de Vlaamse landbouwoppervlakte. De cijfers staan in een rapport van de Vlaamse landbouwadministratie. Het is de derde daling op rij van het aantal biobedrijven en het biologische landbouwareaal.

Volgens de landbouwadministratie is de daling onder meer te wijten aan de stilgevallen vraag van de consument naar biovoeding. De vraag daarnaar was spectaculair gestegen na de dioxine- en PCB-crisis in 1999. Ook land- en tuinbouwbedrijven sprongen toen op de biotrein. Het aantal biobedrijven steeg van 164 in 1998 naar een recordaantal van 253 in 2001.

In 2000 stelde de toenmalige Vlaamse minister van Landbouw, Vera Dua (Groen!), nog een actieplan voor biologische landbouw voor. Allerlei maatregelen moesten landbouwers stimuleren om over te schakelen op bio. Tegen 2010 moest 10 procent van de Vlaamse landbouwgrond biologisch bewerkt worden, klonk het. Mediacampagnes promootten biologische producten.

Maar van de biohype blijft niet veel over. Sinds 2001 slinkt de interesse van de consumenten voor bioproducten jaar na jaar. Die trend is ook merkbaar bij de producenten. Er haken meer

bioboeren af dan er starten. Vorig jaar waren er in Vlaanderen nog slechts 231 bedrijven met biologische groententeelt, akkerbouw of veeteelt.

De administratie tekende ook een gestage terugval op van de hectaren landbouwgrond die worden bewerkt volgens de biologische landbouwmethodes, bijvoorbeeld met gebruik van organische meststoffen en natuurlijke bestrijdingsmiddelen. Vorig jaar werd op 3.219 hectare landbouwgrond biologisch geboerd. Dat is een daling met 6,5 procent ten opzichte van 2003. In het topjaar 2001 was het biologische landbouwareaal nog ruim 4.000 hectare groot.

Bron: de Tijd, 08/02/2005

Biobranche krimpt opnieuw

Vorig jaar werden in Vlaanderen opnieuw minder biologische landbouwproducten geproduceerd. De oppervlakte van alle biologische boerderijen samen kromp met 6,5 procent.

Het is al het derde opeenvolgende jaar dat er minder aan biologische landbouw wordt gedaan. Vergeleken met 2002 is de oppervlakte met bijna 20 procent gekrompen. De Vlaamse landbouwadministratie, die de cijfers bekendmaakte, wijst twee oorzaken aan voor de negatieve tendens.

Enerzijds neemt de belangstelling van consumenten voor biologische producten niet meer toe. Anderzijds zijn er ook problemen met de afzet. Het is bekend dat de Vlaamse biosector het moeilijk heeft om te concurreren met het buitenland.

Toch is het niet allemaal kommer en kwel. Er werden vorig jaar meer biologische akkerbouwgewassen (bijvoorbeeld maïs, klaver en tarwe) en fruit geteeld.

Maar dat kon de achteruitgang van de biologische groenten niet compenseren. Ook de omvang van biologische weiden nam af.

Door de afwezigheid van groei is de doelstelling om 10 procent van het landbouwareaal biologisch te bebouwen, verder af dan ooit. Momenteel wordt maar 0,5 procent van de Vlaamse landbouwoppervlakte voor biologische teelten gebruikt.

Het aantal biologische landbouwdieren nam vorig jaar wel met 38 procent toe. Het aantal biologische vleeskippen en mestvarkens verdubbelde. Maar het aantal biologische runderen en geiten nam af.

In de veehouderij is de biologische sector zo mogelijk nog marginaler dan in de landbouw. Slechts 0,2 procent van de rundveestapel en 0,03 van de varkens zijn bio.

De Vlaamse landbouwadministratie maakte voor het eerst een schatting van de omzet in de biosector. Daaruit blijkt dat de sector in 2003 goed was voor 231,1 miljoen euro. In de voedingsverwerking heeft de biosector een marktaandeel van 0,34 procent. De consumptie van verse bioproducten is goed voor 130 miljoen euro, wat 1,2 procent van de totale consumptiewaarde is.

Bron: De Standaard, 08/02/2005

Opnieuw minder bio

Vorig jaar werden in Vlaanderen opnieuw minder biologische landbouwproducten geproduceerd. De oppervlakte van alle biologische boerderijen samen kromp met 6,5 procent.

Het is al het derde opeenvolgende jaar dat er minder aan biologische landbouw wordt gedaan. Vergeleken met 2002 is de oppervlakte met bijna 20 procent gekrompen. De Vlaamse landbouwadministratie wijst daarvoor twee oorzaken aan. Enerzijds neemt de belangstelling van consumenten voor biologische producten niet meer toe. Anderzijds zijn er ook problemen met de afzet - Vlaanderen kan moeilijk concurreren met het buitenland.

Toch is het niet allemaal kommer en kwel. Er werden vorig jaar meer biologische akkerbouwgewassen (bijvoorbeeld maïs en klover) en fruit geteeld. De doelstelling om 10 procent van het landbouwareaal biologisch te bebouwen is nu verder af dan ooit. Momenteel is dat maar 0,5 procent.

Het aantal biologische landbouwdieren nam vorig jaar wel met 38 procent toe. Het aantal biologische vleeskippen en mestvarkens verdubbelde. Maar het aantal biologische runderen en geiten nam af.

In de veehouderij is de biologische sector nog marginaler dan in de landbouw. Slechts 0,2 procent van de rundveestapel en 0,03 van de varkens zijn bio.

Bron: De Standaard Espresso, 08/02/2005

Stagnatie biologische landbouw blijft voortduren

Net zoals de twee voorbije jaren krimpt de biologische landbouw. Vorig jaar kwamen er 17 biologische bedrijven bij, maar er verdwenen er ook 19. Daardoor liep het aantal bedrijven terug tot 231. Het biologische areaal bedraagt nog 3.219 ha, nauwelijks een halve procent van het totale landbouwareaal in Vlaanderen. Dat meldt de Vlaamse landbouwadministratie. De daling van het areaal is voornamelijk te wijten aan een daling van het biologisch weiland en een belangrijke daling in de groenteteelt van 21 procent. Het fruitareaal boekte in 2004 wel een kleine vooruitgang.

Van het totale biologische areaal wordt met 1.402 ha het grootste deel ingenomen door akkerbouw. De voedergewassen maïs, triticaal en grasklover zijn de belangrijkste teelten. Opvallend is vooral de vooruitgang van triticaal (+37%) en tarwe (+32%). Daarna volgen de weiden, met 1.328 ha.

In 2004 werden 38 procent meer dieren biologisch gekweekt in vergelijking met een jaar eerder. Dit cijfer moet enigszins genuanceerd worden vermits het aantal stuks pluimvee en varkens een sterkere invloed op de cijfers uitoefent dan de andere diercategorieën. Zo is er een verdubbeling van het aantal vleeskippen en van het aantal gehouden mestvarkens. De biologische rundveehouderij moest een teruggang incasseren van 20 procent.

Voor 2003 wordt de omzet van alle tussenschakels tussen producent en consument op 231,1 miljoen euro geraamd. De omzet van de verwerking bedraagt 78,9 miljoen euro. Dat is slechts 0,34% van wat de totale Vlaamse voedingsindustrie realiseert. De gespecialiseerde groothandel - die aan de distributie verdeelt - behaalt 39,3 miljoen euro omzet. De groothandel in groenten en fruit is met 18,2 miljoen euro de belangrijkste tak.

De grootste omzet wordt gerealiseerd door de distributie, met 98 miljoen euro. Het belangrijkste distributiekanaal zijn de supermarktketens, die 94 procent van de distributie-omzet voor hun rekening nemen.

Bron: www.vilt.be, 05/02/2005

Bioboer geeft er de brui aan

Rendement is laag, controlekosten hoog

De biolandbouw is over zijn hoogtepunt heen. Eind vorig jaar telde ons land 231 bioboeren. In 2001 waren er dat nog 253. Landbouwer Pol Kestens uit Herent is al veertien jaar lang bioboer, maar ook hij kiest nu voor gewone, niet-biologische manier van telen. „Met spijt. Er zit een mooie filosofie achter de bioteelt maar het is financieel gewoon niet houdbaar.

Het aantal bioboeren schoot na de dioxine- en pcb-crisis de hoogte in. In 1998 waren er 164 geregistreerde biolandbouwers. Drie jaar later waren er dat bijna honderd meer. Sindsdien neemt hun aantal gestaag af. In 2001 gebruikten de landbouwers ongeveer vierduizend hectare voor bioteelt. Vorig jaar was dat nog maar 3.219 hectare.

Landbouwer Pol Kestens uit Herent staat gekend als 'de bioboer' in het dorp. Sinds 1991 kiest hij resoluut voor de aardappel- en graanteelt voor de meest natuurvriendelijke manier van landbouw. Tot nu. „Ik ben ermee gestopt", vertelt hij. „Het was gewoon niet meer houdbaar. Tien jaar geleden kreeg je zestien oude frank per kilo biograan. Vorig jaar was dat amper 6,5 frank. De reden? Ik denk dat er veel goedkoper biograan uit het buitenland wordt ingevoerd."

De opbrengst per hectare ligt veel lager met bioteelt. „Ik heb twaalf hectare graan staan. Ik haal nu 8.400 kilo graan van een hectare. Met biograan is dat amper drie- tot vierduizend kilo. De prijs voor een kilo niet-biologisch geteeld graan is 3,60 oude frank. De som is snel gemaakt."

Voor de hoge controlekosten zit de landbouwer echter hoog. Twee keer per jaar is er controle van Blik, de organisatie die de biogarantielabels garandeert. „Dat kost dan 325 euro. Ik ben dat beu", stelt boer Pol.

„Mijn aardappelen zijn nog steeds op biologische wijze geteeld, maar ik moet dat label niet meer. Er zijn wel overheidssubsidies, maar die krijg je alleen de eerste zeven jaar. Ik kan daar dus niet meer op rekenen. Ik moet wel stoppen, met spijt in het hart. Er zit een mooie filosofie achter. Tja, onze stiel is een risico, hé. Als het weer tegenzit, valt ook de oogst tegen. Er zijn te veel onzekerheden. Als ik alles op voorhand zou weten, reed ik nu met een gouden ploeg."

Toenmalig minister van landbouw Vera Dua (Groen!) stelde in 2000 nog een actieplan voor de biolandbouw voor. Dat moet het aantal hectare landbouwgrond voor bioteelt optrekken tot tien procent van het totaal in 2010. De huidige 3.219 hectare is ongeveer een half procent.

bron: Het Nieuwsblad, 10/02/2005

Biokippen leggen bio-eitjes voor bio-ijsjes

Pluimveehouder Jan De Herdt gaat zijn boerderij aan de Trommelbaan uitbreiden met tweeduizend biokippen. Het college leverde zopas een vergunning af voor 4.400 kippen. De boerderij is vooral bij kinderen bekend als verkoopplaats van lekkere bio-ijsjes.

Boechoutenaar Jan De Herdt houdt momenteel een duizendtal leghennen. "We gaan er geen 4.400 van maken, zoals de vergunning ons toelaat, maar drieduizend. Er komen er dus tweeduizend bij."

Het zijn de leefruimte en het voedsel die van de kippen biokippen maken. "Er mogen slechts zes leghennen per vierkante meter gehouden worden. En ze moeten een grote weide hebben waarin ze vrij kunnen rondlopen. Bovendien krijgen ze zelf biovoer. Van een kip die op de ruimte van een A4-tje wordt geplakt is bij ons geen sprake. Dat wordt trouwens over een aantal jaren in geheel Europa verboden, zodat iedere kippenhouder wel moet overschakelen."

Biokippen leggen bio- eitjes. "En die worden verwerkt bij de aanmaak van onze roomijs, onze frisco's, enz. Onze bio-ijs is ook vrij van chemische toevoegingen zoals smaakversterkers en bewaarmiddelen." En smaakt zo'n bio-ijsje anders? "Natuurlijk. Bij de aanmaak van pakweg een klassiek mango-ijsje komt er soms zelfs geen enkele echte mango bij kijken en wordt alles met smaakstoffen gedaan. Hier worden mango-ijsjes wel met mango's gemaakt. Sommige mensen zeggen me dat ze de gewone ijsjes niet meer kunnen verdragen en ze enkel nog bio-ijsjes willen eten."

Het bestaande gebouw wordt uitgebreid onder leiding van architect Mark Depreeuw, een pionier in bouwbiologie. De Herdt hoopt in september aan de slag te kunnen gaan. Opmerkelijk is dat het college niet één bezwaarschrift binnenkreeg. Volgens landbouwschepen Dirk Crollet komt dat omdat de buurtbewoners al jaren vertrouwd zijn met de boerderij. Geheel anders ging het eraan toe toen onlangs een vergunningsaanvraag voor 12.000 kippen in de Vremdese Broederlozestraat werd ingediend. Het college weigerde omwille van milieutechnische redenen, en dat na de bezwaarschriften van liefst 700 buurtbewoners. De uitbater ging bij de provincie niet in beroep tegen de beslissing van het college maar kan uiteraard nog een nieuw voorstel formuleren.

Bron: Gazet Van Antwerpen, 08/02/2005

DVD: "Bladluizen en hun natuurlijke vijanden"

Niet alleen een uitgekiend monitoring-systeem, de introductie van de juiste natuurlijke vijanden en een uitmuntende kwaliteit en service dragen bij tot het welslagen van een geïntegreerd of biologisch gewasbeschermingsprogramma. Ook het beheersen van de nodige basiskennis over plagen en hun natuurlijke vijanden is een must. Op papier lijkt het allemaal vanzelfsprekend, in werkelijkheid geven beelden natuurlijk zoveel meer informatie. Daarom is Biobest zopas gestart met de verkoop van een film over bladluizen en hun natuurlijke vijanden. Met deze film wil Biobest een duidelijk beeld schetsen van de levenscyclus van enkele van de belangrijkste bladluizensoorten in de glasgroenteteelt. Daarnaast komen de predatoren en parasitoïden duidelijk aan bod en wordt door middel van gesproken commentaar in Nederlands, Frans, Engels, Spaans en Duits de levenscyclus in detail uitgelegd.

De productie van deze film is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking met het instituut van fytopathologie van de Christian Aelbrechts Universiteit in Kiel (Duitsland), onder leiding van Professor Urs Wyss.

De film "Bladluizen en hun natuurlijke vijanden" wordt via het reguliere Biobest-distributiekanaal aangeboden voor 60 € (exclusief BTW en verzendingskosten). Voor een overzicht van onze dealers kan u terecht op www.biobest.be.

Voor meer informatie betreffende de films kan u steeds terecht bij Biobest N.V. op het nummer +32 (0)14 25 79 80 of via info@biobest.be.

Bron: biobest, 08/02/2005

INTERNATIONAAL

EU - "Vrijwel geen genvoedsel in Europese winkelrekken"

In de EU-25 bevatten slechts 77 van de vele duizenden levensmiddelen genetisch gemodificeerde bestanddelen. Dit betekent dat de EU-markt, met een waarde van duizend miljard euro in jaarlijkse voeding- en drankverkoop, gesloten is voor geëtiketteerde gentechproducten. Dat moet blijken uit een onderzoek van milieuorganisatie Greenpeace. In 2004 is Greenpeace een uitgebreid onderzoek gestart naar de Europese voedingsmiddelenindustrie. In dit onderzoek is in kaart gebracht hoe het beleid op het gebied van GGO's in Europa is. Uit verklaringen van bedrijven zelf en aan de hand van controles in de schappen van de winkels blijkt dat de Europese markt vrijwel gesloten is voor genetisch gemodificeerde voeding. Nog maar 77 van de duizenden producten bevatten gentech-ingrediënten.

49 grote producenten en supermarktketens hebben publiekelijk verklaard in hun thuismarkt of in de hele EU geen GGO-producten te gebruiken. Samen vertegenwoordigen ze een verkoopswaarde van 646 miljard euro, een marktaandeel van ruim 60 procent van de totale markt voor voeding en drank in de EU.

Het merendeel van de 77 gedetecteerde GGO-producten werd gevonden in Nederland, Tsjechië, Duitsland, Frankrijk en Slowakije. De producten blijken vooral afkomstig te zijn uit de VS en Canada en in mindere mate uit Japan en Zuid-Korea. Greenpeace is opgetogen dat de inspanningen van de industrie en de handel om GGO's te weren ook voelbaar zijn in de tien nieuwe lidstaten, "al moeten de bedrijven in die landen blijven investeren om tot dezelfde niet-GGO-standaarden te komen als in de rest van Europa".

Bron: www.vilt.be, 04/02/2005

NL - Versexpresse levert biologisch fruit aan kinderdagverblijven

Het bedrijf Versexpresse gaat landelijk een ruim assortiment biologisch fruit leveren aan kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Dit in samenwerking met de landbouworganisatie LTO Noord. De producten zijn afkomstig van Biofruit, een samenwerkingsverband van Nederlandse biologische fruittelers die ook leveren aan Albert Heijn.

Al in 2003 startte consumentenorganisatie Goede Waar & Co met steun van het ministerie van VROM het project Goed Fruit om kinderopvanginstellingen te stimuleren over te schakelen op biologisch fruit. Voor het project kon echter geen distributeur worden gevonden.

Bron: Publiciteitscentrum Biologische Landbouw / Goede Waar & Co, geknipt uit:
www.agriHolland.nl, 09/02/2005

NL - Biologische bemestingsstrategie op zand niet eenvoudig

Bij de biologische teelt van bladgewassen is een goede en tijdige beschikbaarheid van stikstof noodzakelijk voor een goede opbrengst. PPO-locatie Meterik onderzocht hoe dit is te realiseren in combinatie met minimale nutriëntenverliezen en duurzaam bodembeheer. In een zesjarige rotatie werden onder andere prei, stamslaboon en ijsbergsla geteeld, en als rustgewas triticale. De bemestingsstrategie voor stikstof bleek niet te voldoen op deze sterk mineraliserende en uitspoelingsgevoelige zandgrond. Het werkelijke stikstofoverschot kwam ver boven de gestelde doelen uit.

Bron: www.biologischelandbouw.net, 07/02/2005

NL - Aver Heino produceert verschillende soorten mest

Bij de nieuwbouw van praktijkcentrum voor biologische melkveehouderij Aver Heino is gekozen voor stalsystemen waarmee verschillende soorten mest kunnen worden geproduceerd. De ligboxenstal voor het melkvee is gedeeltelijk voorzien van een roostervloer. In dit gedeelte wordt drijfmest geproduceerd. Door een ingenieus kelderplan is het echter mogelijk gebruik te maken van het verschijnsel dat drijfmest in een mestput uit zichzelf scheidt; de dikke fractie komt omhoog, de dunne fractie blijft onderin de put.

Bron: agriholland.nl, geknipt uit: www.biologischelandbouw.net, 07/02/2005

NL - Mengen en verplaatsen van biggen geen probleem

Mengen van tomen twee weken voor spenen geeft geen beter resultaat dan mengen bij spenen. Het laten liggen van biggen in het kraamhok biedt ook geen voordeel, vergeleken met opfok in biggenhokken. Niet verplaatsen na het spenen geeft ook geen beter resultaat. Biologische biggen lopen een groot risico op gezondheidsproblemen na het spenen. Het idee was dat het meng- en verplaatsingstijdstip van de biggen rond het spenen van invloed is op gezondheid en productie. Tot nu toe is daar echter niks van gebleken.

Bron: [biofoon](http://biofoon.nl), geknipt uit: www.biologischelandbouw.net, 07/02/2005

NL - Verspreiding van salmonella in biovarkens bij beweiding

Proeven van het Deense Institute for Food and Veterinary Research tonen een mogelijke overdracht van salmonella bacteriën aan van biovarkens naar niet geïnfecteerde varkens tijdens beweiding. Blijkbaar kan salmonella in grasland overleven en onder bepaalde omstandigheden opnieuw varkens besmetten. Tijdens de proef vond men een onverwacht grote variatie aan salmonella typen in zowel de varkens als in de omgeving.

Meer info: <http://www.darcof.dk/enews/dec04/salmonella.html>

Bron: www.biologischelandbouw.net, 07/02/2005

NL - BIO-SCOPE nieuwe opleiding Biologische Landbouw

Vanaf augustus 2005 start de nieuwe opleiding BIO-SCOPE. Het is een doorlopende leerweg met 3 jaar MBO op het Groenhorstcollege Dronten en aansluitend 3 jaar HBO op de CAH-Dronten met biologische landbouw. De opleiding is opgezet vanuit de beroepspraktijk en de periferie van de biologische landbouw.

De Bio-scope-opleiding staat voor:

- B**iologisch
- I**nnovatief
- O**ndernemend
- S**trategisch
- C**oöperatief, netwerken
- P**eople, mens- en maatschappijgericht

Al met al een complete opleiding voor de biologische landbouw. U kunt kennismaken met de opleiding tijdens de Open dagen van het Groenhorst College op 28 januari van 18.30 tot 21.00 uur en 18 maart en 22 april van 13.00 tot 16.00 uur. Bezoekadres: De Drieslag 2, Dronten.

Zie web: <http://www.bio-scope.nl/>

Bron: www.biologischelandbouw.net, 07/02/2005

VS - Feiten over de biologische groeiemarkt in de VS

- * De biologische omzet groeit explosief in de VS. In 2003 namen de verkopen toe met ruim 20% tot meer dan 10 miljard dollar, volgens de Organic Trade Association's "2004 Manufacturer Survey".
- * Sinds 1997 groeit de omzet tussen de 17 en 21 % per jaar en is in die periode verdriedubbeld. De totale foodsector is in dezelfde periode jaarlijks slechts 2 tot 4% gegroeid. Biologische voeding is nu ca. 2% van de totale voedingsverkoop.
- * De afzetstructuur is sterk verbreed. In 2003 werd 44% van de biologische verkopen via supermarkten verkocht. Gespecialiseerde natuurvoedingswinkels deden 47% van de totale verkoop in biologische producten. De resterende 9% werd gerealiseerd via huisverkoop, coöperaties en export.
- * Supermarkten bieden steeds meer biologische producten in de schappen aan. Ondermeer ketens als Meijer Inc., Super Target, Kroger, Price Chopper, Giant Food Inc., Stop & Shop Supermarket Companies and King Soopers
- * White Wave's biologische Silkâ Chocoladedrank is Amerika's best verkopende product in de chocolademelk categorie.
- * Er is een duidelijke trend in de vraag naar biologische (vers)producten van lokale herkomst, ondermeer via thuisbezorging. In de omgeving van Washington opereert bijvoorbeeld Pioneer Organics met thuisbezorging van biologische producten. (www.pioneerorganics.com)
- * Er is een groeiende vraag naar biologische melk, kaas, vlees en babyvoeding, omdat consumenten een alternatief zoeken voor misstanden in de gangbare veeteelt, ondermeer het overmatig antibiotica gebruik.
- * De Universiteit van Wisconsin heeft de kwartpound hamburgers vervangen door biologische hamburgers van Organic Valley (www.organicvalley.coop).
- * Scholen testen de verkoop van biologische producten in de verkoopapparaten. Ook biologische salades en zuivel duiken op in het aanbod van sommige schoolrestaurants. Een school in Olympia is erin geslaagd de lunchkosten met 2 cent te verlagen terwijl overgeschakeld is op biologische voeding. Dat is gelukt door alles desserts te vervangen door fruit.
- * Het Schooldistrict van Seattle heeft een beleid aangenomen om voeding met hoge gehalten aan suiker en vet te verbannen en waar mogelijk over te stappen op biologische voeding. Het beleid is te vinden op: www.seattleschools.org/area/policies/index.dxml.

bron: Biofood Online, nieuwsbrief 6, 6 februari 2005

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1600 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de 10op10-campagne. Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp. Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.